IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAH IN SOBOTAH – TELEFONI: UREDNIŠTVO 24-75, TAJNIŠTVO IN UPRAVA 21-90 – TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 – LETNA NAROČNINA 900 DIN, MESEČNA 75 DIN, POSAMEZNA ŠTEV. 10 DIN

LETO XIV — KRANJ, 25. JANUARJA 1961 — ŠT. 10

GLAS

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK – OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK – OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO – IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« V KRANJU – UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR – GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Za uspešen razvoj našega gospodarstva

Enotna misel

Dela pri sestavi družbenega načrta, ki so se izključno nanašala samo na sumiranje številk iz predlogov posameznih gospodarskih organizacij, so že končana. Zato so se sedaj pričele številne razprave, ki naj dajo družbenemu planu dokončno, realno obliko. V ta namen so že bila posvetovanja na okrajnem ljudskem odboru; o nadaljnjem razvoju gospodarstva so že razpravljali tudi komiteji ZK, sindikalni plenumi, skratka vsi pristojni družbeno-politični organi. Vse te razprave so odkrile toliko skupnih stališč, da je prav, da o tem nekaj poročamo.

Na vseh razpravah in posvetih so ugotovili eno in isto, kar ne bi hotel danes spet na široko obravnavati: da je bilo planiranje v mnogih primerih skrajno neresno in da je bilo ob sprejemanju planov prešibko sodelovanje vodilnih uslužbencev z delavskimi sveti in sindikalnimi podružnicami. Pač pa bi se rad dotaknil nekaterih problemov, ki na prvi pogled niso bistveni, vendar pa zelo otežkočajo delo nekaterih naših gorenjskih podjetij. Tako na primer neko podjetje zelo malomarno izpolnjuje pogodbo za dobavo stroja za mletje gline, ki jo ima sklenjeno z Gorenjsko opekarno v Dvorski vasi. Podobno je tudi s preskrbo z nekaterimi vrstami železa, ki se pri nas ne dobi ali pa po znatno višjih cenah, kakor ga dobavljajo ljudje iz drugih republik po svojih privatnih linijah. Vse to slabo vpliva na normalno poslovanje prizadetih podjetij, zato je potrebno takoj nekaj ukreniti za odpravo tega nenormalnega poslovanja.

Problem investiranja je bila tista točka, o kateri so na vseh razpravah udeleženci zelo živo razpravljali. Večina podjetij se namreč izjavlja, da bodo le s težavo zmogle z lastnimi sredstvi modernizirati proizvodnjo. To velja predvsem za gradbena podjetja in industrijo gradbenega materiala. Znano je, da so obe naši opekarni, to je kranjska in opekarna v Dvorski vasi, modernizirata in da le s težavo dobita denarna sredstva za rekonstrukcijo. Pri modernizaciji opekarn, vsaj takšna so bila mnenja na nekaterih razpravah, bi morala nekaj prispevati tudi gradbena podjetja. Toda njihova sposobnost investiranja nam je znana. Zato podjetja pri investiranju vse preveč računajo na tuja sredstva. To nam pove že samo to, da se bodo investicije (po planu za leto 1961) iz tujih sredstev v celotnem gospodarstvu povečale v letošnjem letu napram lani kar za 117 %, medtem, ko je bil porast od leta 1959 na leto 1960 samo 52 %.

Značilno za nekatera naša podjetja je to, da vse premalo predvidevajo investicije v družbeni standard. Gorenjska je danes že tako razvita, da se ne bo mogla več meriti samo po svoji industrijski proizvodnji, temveč tudi po življenjskem standardu prebivalcev. Na splošno lahko trdimo, da prav pri planiranju teh investicij niso prišle do izraza želje in zahteve delavcev. To je še posebno poudaril plenum okrajnega sindikalnega sveta.

Na vseh teh razpravah se je čutilo eno in isto. Naša podjetja potrebujejo sredstva za modernizacijo, istočasno pa morajo spoznati, da bodo morala finansirati nadaljnji razvoj predvsem iz lastnih sredstev. Bolj kot kdajkoli prej pa se vsepovsod kaže želja po tesnem gospodarskem sodelovanju. Prav posebno velja to za dejavnosti, ki potrebujejo za svojo operativo široko zaledje (gradbeništvo). Vsepovsod so se udeleženci strinjali s postavkami plana, da je treba krepiti sklade, povečati osebne dohodke in ne več zaposlovati delovne sile.

Samo specializacija podjetij je bila ena izmed težav, v kateri so se zlasti razhajali predstavniki podjetij na okrajnem posvetovanju. Za nekatere gospodarske organizacije ne predstavlja specializacija tvegane poteze, medtem ko je to prav pri gradbenih podjetjih težka stvar. Ta podjetja lahko organizirajo posamezne delovne grupe, toda kdo jim daje garancijo, da bodo te ekipe imele skozi vse leto dosti dela. Take oblike gradnje se lahko posluži samo kako večje podjetje.

Menimo pa, da je bilo najbolj enotno stališče na vseh dosedanjih razpravah to, da ne smemo meriti gospodarskega uspeha samo po procentih povečanja dinarskega dohodka; pogledati je treba tudi dlje — v samo delo kolektiva in tudi to, kako živi delavec - proizvajalec izven tovarniških prostorov.

Vesele počitnice: živ-žav na smučiščih bo prijetno razvedrilo

Bolgarska delegacija na Gorenjskem

Te dni, v nedeljo in v ponedeljek, je bila na Gorenjskem štiričlanska delegacija Komiteja za mir NR Bolgarije, ki je na obisku v naši deželi. Po ogledu blejskih lepot, kjer so tudi prespali, so gostje obiskali tudi Občinski ljudski odbor v Kranju. Tu sta jih sprejela predsednik ObLO, Franc Puhar in predsednik ObO SZDL, Stane Božič. Člani delegacije so se v daljšem razgovoru zanimali zlasti za zbiranje proračunskih sredstev v okviru občine, za način volitev ljudskih odbornikov, za delo in vlogo zborov volivcev v komunalnem sistemu in podobno.

Zatem so člani delegacije obiskali še tovarno Inteks v Kranju. Tam so največ spraševali o delu samoupravnih organov, o njihovih odnosih do tehničnega vodstva ter o neposrednem vplivu delavcev na gospodarjenje v podjetju.

-l. c.

Iz sejne dvorane Okrajnega ljudskega odbora

Odločilni „da“ za Jesenice

Kranj, 24. jan. – Na današnji seji Okrajnega ljudskega odbora so odborniki po dolgi razpravi odobrili dolgoročni načrt obsežne rekonstrukcije jeseniške železarne. Po obrazložitvi o rekonstrukciji, ki jo je podal glavni inženir železarne inž. Matevž Hafner takoj na začetku seje, se je oglasilo še 8 diskutantov, ki so zahtevali razna pojasnila o tem programu, tako da so to razpravo zaključili in izrekli odločilni »da« za jeseniško železarno šele ob 12.30 uri.

Ob predlogu gradnje nove bolnišnice v Kranju je bil sprejet sklep, naj bi letos zagotovili le idejne načrte in začeli preurejevanje jeseniške bolnišnice. Obenem naj bi nadaljevali delo na začetih zdravstvenih objektih, tako da bi šele pozneje sklepali o dokončni graditvi bolnišnice v Kranju, dasi je ta zelo potrebna.

Po teh dveh razpravah, ki so dale glavno težišče današnji seji, so odborniki imenovali sedanjega sodnika okrajnega sodišča v Radovljici, Ivana Krča za predsednika novega okrajnega sodišča na Jesenicah. Prav tako so potrdili nekatera druga imenovanja.

NOVA PODOBA JESENIC

V razpravi o rekonstrukciji železarne je inž. Matevž Hafner tolmačil, da to ne bo le pridobitev v proizvodnji, marveč tudi pridobitev k novemu izgledu Jesenic. – Po rekonstrukciji bo v glavnem izginil sedanji prah, škodljivi plini in tudi umazane odpadne vode. Tudi zunanji izgled Jesenic bo dokaj drugačen. Blizu sedanje upravne stavbe je v načrtu dvanajstnadstropni nebotičnik za upravne prostore ter drugi objekti, ki bodo ob cesti docela spremenili sedanji izgled. Na Javorniku bodo v sodelovanju z železnico odstranili celoten hrib Straža, da bodo tam pridobili prostor za razširitev tovarniških objektov. Vse te spremembe bodo lahko pozitivno vplivale na razvoj turizma in tranzitnega prometa v tem kraju.

Največ pa so odborniki spraševali o ekonomskih ciljih rekonstrukcije (o tem smo že delno poročali), nekateri pa tudi o sodelovanju jeseniške železarne in občine z ostalimi okoliškimi občinami pri reševanju raznih zdravstvenih, komunalnih in drugih težav samih delavcev, ki v tej železarni delajo.

SKORAJ MILIJARDO DIN ZA ZDRAVSTVENE OBJEKTE

Ko je tov. predsednik Sveta za zdravstvo pri OLO Milan Regovc podal obširen pregled o perečih problemih zdravstvene službe in pomanjkanja zmogljivosti v bolnišnicah s predlogom o gradnji bolnišnice v Kranju, so se k razpravi oglasili nekateri predstavniki zdravstvenih ustanov in tudi ljudski odborniki. Vsi so soglašali z ugotovitvijo, da je treba povečati zmogljivost bolnišnic. – Toda odbornik Franc Puhar iz Kranja je ob tem predlagal, naj bi predlog o gradnji odložili, dokler ni razčiščen način zbiranja sredstev za tako veliko delo. Pri tem je dejal, da je kranjska občina v zadnjih 4 in pol letih dala za zdravstvene objekte skupno skorajda milijardo dinarjev (940 milijonov) in pri tem celo zapostavljala šolstvo, družbeno prehrano, komunalne naprave itd. Sedaj je ta občina hudo obremenjena s stanovanjsko gradnjo. Pri gradnji nove bolnišnice pa bi prav tako pričakovali največ od kranjske občine, na katerem območju bi stavbo gradili. Po krajši razpravi so menili, da je treba končati dela na sedanjih zdravstvenih objektih, ki so že v gradnji in šele pozneje ponoviti razpravo o sami gradnji nove bolnišnice.

-l. c.

Pred okrajno mladinsko konferenco

Obračun dela

Na Okrajnem komiteju mladine v Kranju tečejo v teh dneh zadnje priprave za okrajno konferenco LMS, ki bo v soboto in nedeljo.

Če ocenjujemo dosedanje uspehe mladine v našem okraju in si začrtujemo pota za v prihodnje, prav gotovo sovpadajo z velikimi uspehi, ki jih dosega vsa naša domovina iz dneva v dan. Tako smo pravkar uspešno v štirih, namesto v petih letih izpolnili načrt petletnega perspektivnega razvoja, obenem pa danes že z gotovostjo v nove uspehe pričenjamo obdobje novega petletnega načrta razvoja naše domovine. Za nami je desetletna praksa v razvoju delavskega samoupravljanja; letos pa bomo ob velikih spremembah svečano proslavili 20. obletnico socialistične revolucije. Jasno je, da je položaj mladih ljudi spričo takih uspehov, ki jih vsa naša domovina iz dneva v dan dosega še toliko pomembnejši. Organizacija LM resnično postaja organizacija mladega človeka, obenem pa važen faktor v našem idejnem in družbenem razvoju. Spričo izrednega tempa gospodarskega in družbenega razvoja, se vloga, predvsem pa delokrog LM iz leta v leto poglablja, postaja obširnejši in pomembnejši.

Peti kongres SZDLJ, osrednji politični dogodek lani, je pokazal, da navkljub vsem uspehom, ki jih je mladinska organizacija doslej dosegla, stoje pred njo nove, še obširnejše naloge, katerim bo treba v prihodnjem delu posvetiti še več pozornosti kot doslej.

Bližnja okrajna konferenca LMS, bo imela še poseben pomen, saj bo v času obravnavanja novega petletnega perspektivnega načrta, združevanja nekaterih občin v okraju in iskanju novih oblik in vsebine dela organizacije LM. Mnenje sekretariata OK LMS je, naj bi konferenca delala dva dni. Prvi dan dopoldne bo plenarno zasedanje, kjer bodo delegati poslušali referat predsednika Okrajnega komiteja LMS, tovariša Zdravka Krvina o nadaljnji izgradnji organizacije Ljudske mladine in nekaterih najbolj perečih problemih dela z mladino. V popoldanskem delu bo konferenca delala v štirih komisijah, in sicer v organizacijsko kadrovski, politično ideološki, v komisiji za družbeno upravljanje in društveno zabavni komisiji. Drugi dan, v nedeljo dopoldne, bo konferenca spet delala v plenumu. Konferenci bo predvidoma prisostvovalo nad 200 delegatov in gostov iz vseh občin kranjskega okraja.

V dneh konference bo Okrajni komite LMS izdal izredno številko »GLASA«, posvečeno 4. konferenci mladine Gorenjske. Da se bodo vsi delegati in gostje še pobliže spoznali, se bodo vsi hranili in prenočevali v Dijaškem domu na Zlatem polju. Za zaključek konference bo OK LMS organiziral tudi družabno popoldne. Kaj več o delu pa bo spregovorila konferenca.

M. Ž.

Pred občinskimi konferencami SZDL

V ospredju dvoje vprašanj

Prva konferenca danes, ostale pa morajo biti do 10. februarja

Dve sto šestnajst delegatov se bo danes zbralo v tržiški komuni na celodnevni občinski konferenci SZDL, ki ji bodo v prihodnjih dneh sledile še ostale občinske konference, in sicer vse do 10. februarja. Za Tržičani bodo imeli najprej konferenco v Radovljici (30. januarja), 2. februarja v Škofji Loki, 5. februarja v Žireh, 7. februarja v Bohinju in 8. februarja na Bledu in Jesenicah, medtem ko datuma za občinski konferenci v Kranju in Železnikih še nista določena.

Tako kot v Tržiču, bodo tudi po ostalih občinah konference SZDL celodnevne. Povsod pa so, ali pa še bodo, dobili delegati poročila že nekaj dni pred konferenco in bodo na konferenci poslušali le krajše uvodne referate, da jim bo za razpravo ostalo več časa. Prav zaradi tega pa je pričakovati, da bodo občinske konference uspešnejše kot prejšnja leta, zlasti še, ker bodo v večini občin potekale tudi po komisijah.

Na občinske konference so v vseh občinah že dlje živahno pripravljajo. Državljane oziroma člane SZDL pa najbolj zanima dvoje vprašanj in zaključki, ki jih bodo dale konference z ozirom na ta vprašanja. Predvsem gre za razpravo o perspektivnih načrtih, ki so bili na krajevnih konferencah bolj ali manj pomanjkljivo obdelani.

Drugo, prav tako pomembno vprašanje pa je, kako naj se delo SZDL odvija v prihodnje. Pri tem se je treba predvsem seznaniti z delom sekcij in načinu obveščanja vseh državljanov o lokalni problematiki. Vsekakor pa bo na konferencah tudi precej govora o prostorih in klubih SZDL, prav gotovo o najpoglavitnejšem vprašanju, brez česar si dobrega dela SZDL v prihodnje skoraj ne moremo zamišljati.

n. n.

Organizacije SZDL o stanovanjski gradnji

Po posebnem plenumu Občinskega odbora SZDL v Kranju o stanovanjskem vprašanju, je sedaj ObO SZDL seznanil vse svoje organizacije o končnih stališčih. Poleg tega bodo do konca januarja obiskali vse krajevne odbore tudi člani ObO SZDL, ki bodo še posebej raztolmačili posamezne najvažnejše probleme. Krajevni odbori in organizacije SZDL sploh bodo zatem lahko samostojno razpravljale o tem problemu in preko svojih članov skušale uresničevati postavljena načela v samoupravnih organih občine, posameznih gospodarskih organizacijah, itd.

Z obiska na Kmetijskem posestvu v Šenčurju

Petkrat več mleka kot danes

Petletni načrt predvideva velik razvoj tega posestva - Današnje začetne težave v Lahovčah

Ljudje se zgražajo nad gospodarjenjem na Kmetijskem posestvu v Šenčurju. Živina je tam brez hrane in bolehna.

Take in podobne pripombe je bilo slišati o tem posestvu. Ko pa smo obiskali nekatere obrate, pogledali stvari in se pomenili z ljudmi, ki tam delajo, stvar vendarle ni bila tako kritična. – Morda je prav, da so posamezni okoliški kmetje dokaj kritični pri ocenjevanju dejavnosti na tem posestvu, kajti to kot je danes v obratu Lahovče, res ne predstavlja vzorne živinoreje in ne privlačuje kmeta v tako, širšo obliko razvoja našega kmetijstva. Prav tako pa je tudi treba ob tem videti začetne težave, ki so tam.

Zato najprej o »najkritičnejšem« o obratu Lahovče. V tamkajšnjem velikem hlevu, za katerega domala težko reči, če je zaprta ali odprtega tipa, smo videli [illegible] mlade govedi, ki se je onemogočena in namršena z dvigdlako stiskala po kotih. V koritu, kjer naj bi bila voda, je bil debel led. Tudi po tleh je bilo komaj opaziti s kakšno steljo nastiljajo, kajti vidno je bilo le blato čez in čez.

Toda v istem hlevu smo videli tudi lepo dišeče seno, zunaj pa ve-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBRAZI IN POJAVI

Kdo odloča?

To, kar bom sedaj opisal, ni novejšega datuma, torej ni v skladu z novinarskim poročanjem. Zakaj pa šele danes pišem o tem? Zato, ker se ob sprejemanju družbenih planov vse bolj pojavljajo zahteve delovnih kolektivov, naj podjetja zagotove tudi primerna denarna sredstva za gradnjo stanovanj.

Povem naj še, kje je to bilo, čeprav kraj končno ni niti tako važen. Ta primer se je dogodil na neki seji družbeno - političnega organa v jeseniški občini. Na tej seji so razpravljali o družbenem standardu delavcev, posebno pa so se zadržali na gradnji stanovanj. Večji del razprave se je vrtel samo okrog tega, kako zagotoviti čim hitrejšo in cenejšo gradnjo. Vsi prisotni so se popolnoma strinjali, da bodo morala podjetja v prihodnje bolj poskrbeti za primerna stanovanja svojih delavcev. Toda v sejni dvorani so se našli tudi nekateri, ki jim ta sklep ni bil po godu. Posebno je izpadel možak v sivi obleki, ki se je pričel nervozno premikati na stolu in pogledovati po udeležencih. Občutek sem imel, da išče nekoga, ki bi mu s kakršnokoli kretnjo dal vedeti, da tudi on ne soglaša s tako odločitvijo. Ne vemo, ali je dobil od koga vsaj pritrdilen pogled ali ne, toda čez nekaj minut se je hitro dvignil (bil je menda direktor nekega podjetja) in skoraj dobesedno povedal tole:

»Tovariši, moj sklep pa je tak. Vsakega delavca, ki me bo prišel moledovat za stanovanje (po tem smo sklepali, da je direktor ali vsaj eden izmed vodilnih uslužbencev), ga bom kratkomalo odslovil z besedami, naj si poišče službo kje drugje. Pri našem podjetju stanovanja ne bo dobil.«

Mirno je zopet sedel, po dvorani pa so se prisotni samo spogledali. Toda sedaj ta mož ni iskal stika z njimi, vse ostalo je bilo zanj nevažno.

Za konec pa se vprašajmo, kaj pa, če bi kolektiv dejal temu direktorju, naj si poišče službo kje drugje. Brez dvoma bi imel kolektiv v tem primeru dosti več osnove za take besede. Delavci hočejo ne samo svetle in prostorne delovne prostore, temveč tudi stanovanja. In prav imajo. Samo oni so poklicani, da bodo odločali o razvoju in delu podjetja.

Te dni po svetu

LETOS KONČANA VOJNA V ALŽIRIJI?

Predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abas, ki je na obisku v Indoneziji, je izjavil, da upa, da bo letos končana vojna v Alžiriji.

DOBRA VOLJA KUBANSKE VLADE

Ob inavguraciji predsednika Kennedyja, je kubanska vlada pokazala dobro voljo. Premier Castro je odredil demobilizacijo 250.000 pripadnikov kmečke in delavske milice, ki so jo mobilizirali v pričakovanju — upravičenem ali ne — odkrite ameriške intervencije.

EICHMANNOV SODELAVEC ARETIRAN NA DUNAJU

Pretekli petek zvečer je dunajska policija aretirala 48-letnega Franza Nowaka, nekdanjega vidnega člana nacistične avstrijske legije od 1938. leta, šefa dunajskega urada za izseljevanje Židov in desne roke Adolfa Eichmanna

NOVA AMERIŠKA VLADA ŽELI POGAJANJA Z ZSSR

Voditelj laburistične stranke Hugh Gaitskell je na tiskovni konferenci, po vrnitvi iz ZDA, kjer se je sestal s predsednikom Kennedyjem, je izjavil, da je prepričan, da nova ameriška vlada »želi pogajanja s Sovjetsko zvezo, »želi pa pripraviti tla, preden bo sklicana konferenca na vrhu«.

VELIKE POPLAVE

Več kot 10.000 prebivalcev vzhodnega dela Džakarte je zapustilo svoje domove, ki jih je po velikem deževju poplavila reka Tjibit. Človeških žrtev ni bilo, materialna škoda pa je velika. Poročajo tudi, da 60 do 100.000 prebivalcev iz petih krajev, ki jih ogrožajo poplave, nujno potrebuje pomoč.

Ljudje in dogodki

Podpora zakoniti vladi

Dogodki v Kongu so še vedno v središču zanimanja vse svetovne javnosti. V zadnjih dneh je prišla iz te dežele vest, da je zaradi surovega mučenja podlegel poškodbam član zakonite kongoške vlade Maurice Mpolo, ki so ga skupaj s premierom Lumumbo prejšnji teden prepeljali iz Thysvilla v katanške zapore blizu Elisabethvilla. Ta novica je še odločneje vzpodbudila vse neodvisne države v njihovih naporih, da se uredi kongoški problem s priznanjem zakonite vlade in s prenehanjem tuje intervencije.

S tem v zvezi so izredno pomembni sklepi Sveta organizacije solidarnosti afriških in azijskih držav, ki je pretekli ponedeljek zaključil svoje izredno zasedanje v Kairu. Na tem zasedanju so namreč sprejeli resolucijo, ki poziva afriške in azijske države, katerih čete so v Kongu, naj izročijo te čete na razpolago zakoniti vladi v Stanleyvillu. Znova so ponovili zahtevo, naj OZN intervenira, da takoj izpustijo zakonitega predsednika vlade Lumumbo in vse člane kongoškega parlamenta in jim omogočijo opravljati svoje suverene posle. Najodločneje so se člani Sveta zavzeli tudi za to, da se razpustijo teroristične Mobutujeve enote v Kongu, ki so ponovno pokazale svoj pravi obraz ob zadnjih dogodkih v zvezi s premierom Lumumbo. — Ustanovili so poseben odbor azijskih in afriških držav, ki naj bi proučil, od kod črpajo Mobutujevi plačanci finančna sredstva za svoje akcije. Vse države, ki so prekinile stike s Kongom, se pozivajo, naj premeste svoja diplomatska predstavništva v začasno prestolnico Konga Stanleyville. Glede vojaške pomoči zakoniti kongoški vladi so sklenili, naj bi Gvineja, ZAR, Indonezija in Maroko, ki so sklenile umakniti svoje čete izpod poveljstva OZN v Kongu, te čete čimprej stavijo na razpolago zakoniti vladi. Prav tako je Svet pozval prostovoljce iz vseh dežel, naj priskočijo na pomoč kongoški vladi, spričo sedanjega pomanjkanja strokovnjakov.

Na drugi strani pa se v zadnjem času opaža široka akcija za povezovanje vseh reakcionarnih in separatističnih elementov v Kongu. Te dni se Mobutujevi, Combejevi in Kalondžijevi vojaški strokovnjaki na široko posvetujejo, kako bi ustvarili skupno vojaško fronto proti silam zakonite kongoške vlade. Glavno besedo na teh pogajanjih imajo belgijski oficirji, ki čedalje bolj prevzemajo poveljstvo tudi nad Mobutujevimi enotami. V teh dneh je predsednik kongoške republike Kasavubu uradno povišal Mobutuja v čin generala in ga imenoval za »vrhovnega poveljnika kongoške vojske«. Tako je torej Mobutu postal poveljnik Kasavubujevih vojaških sil in tako je torej vzpostavljena enotna fronta za enotno akcijo proti silam zakonite vlade in proti interesom kongoškega ljudstva.

Hkrati s temi akcijami pa v Kongu že prihajajo najrazličnejši prostovoljci iz evropskih držav, ki naj bi se v okviru »legije tujcev« borili proti silam zakonite kongoške vlade. Doslej se je v Katangi nabralo že več kot 1000 prostovoljcev iz Belgije, Italije, Nemčije, Irske in Velike Britanije. Njihovo zbirališče je v Brislju. Nekateri funkcionarji Combejeve separatistične vlade so nagovarjali celo oficirje in vojake Združenih narodov, naj se tudi oni vključijo v to legijo.

Kaže torej, da se v Kongu spričo velikih uspehov nacionalne armade in legalne vlade, pripravlja široko zasnovana akcija, ki naj bi za vsako ceno zagotovila oblast v tej deželi zahodnim plačancem in s tem omogočila neposredni vpliv zahodnih držav na nadaljnji razvoj te afriške dežele. Organizacija združenih narodov bi zategadelj morala energičneje ukrepati in obsoditi take intervencije, če ne želi, da bo prav na tej liniji prišlo do novega poslabšanja odnosov v tem delu sveta.

Knjiga o prometni vzgoji za mladino

Kranj — Komisija za prometno varnost OLO Kranj je pred kratkim razdelila po vseh šolah po eno ali dve bogato ilustrirani knjigi o prometni vzgoji mladine. Ti učni pripomočki bodo služili za prometno vzgojo na osnovnih ter strokovnih šolah ter na gimnazijah, in sicer predvsem vodečemu pedagoškemu kadru in vodjem pionirskih prometnih krožkov. Po predlogu Sveta za šolstvo OLO Kranj so že številne šole na Gorenjskem vnesle v svoj redni učni program tudi predavanja o prometni vzgoji, zato so omenjeni pripomoček toliko bolj z veseljem sprejeli. -an

Ciklus zdravstvenih predavanj

Kranj — Občinski odbor Rdečega križa v Kranju je za letošnjo zimsko sezono pripravil ciklus zdravstveno-prosvetnih predavanj, ki jih bo izvedla Delavska univerza v Kranju. Prvo tako predavanje je bilo v ponedeljek, 16. januarja zvečer, v Besnici pri Kranju. Predaval je dr. Ivan Bajželj, in sicer o temi »Revma«. Predavanje je bilo spremljano s filmom. Podobna predavanja bodo še v Šenčurju, Voklem, Mavčičah, Olševku, Preddvoru, Dupljah, Podbrezjah, Naklem, Cerkljah, Predosljah, Žabnici, Stražišču, Jezerskem in v Goričah. -an

Pred občinskimi konferencami SZDL

Čim širše med državljane

Ob izidu krajevnih časopisov v Žabnici, na Visokem in v Cerkljah

Krajevna organizacija SZDL Visoko pri Kranju je pred kratkim izdala prvo številko svojega glasila »Naši problemi«. List je izdelan na ciklostilu in so ga izdali v 350 izvodih.

Prav tako so pred tednom izdali prvo številko glasila krajevnega odbora SZDL v Žabnici pod naslovom »Žabniški informator«. Preko šolskih otrok so list dostavili 150 hišam oziroma družinam. Te dni pripravljajo gradivo za list tudi v Cerkljah, kjer nameravajo izdajati glasilo njihovega krajevnega odbora SZDL.

To so prvi znaki velikih naporov organizacij SZDL, da bi čim širši krog državljanov vključili k sodelovanju pri reševanju najrazličnejših vprašanj v določenih krajih. Tako že prve številke prinašajo nekatere problemé, ki naj bi jih reševali s predlogi in pripombami širokega kroga prebivalstva. Tako v obeh navedenih krajih prikazujejo konkretne težave in prednosti ob združevanju kmetijskih zadrug in podobno. »Žabniški informator« odpira med drugim tudi razpravo o pešpoti za šolske otroke spričo nevarnosti na tamkajšnji prometni republiški cesti, o priključitvi vasi Dorfarje, Form in Crngroba k občini Kranj itd. Tudi jubilejna dvajsetletnica vstaje je dobila v teh glasilih svoje mesto s programi proslav in drugih prireditev.

V nobeni organizaciji pa se niso izrekli, če bo glasilo tednik, mesečnik itd. Izdajali ga bodo po potrebi, po gradivu, ki bo na razpolago za objavo. **Toda zanimivo je, da imajo v Žabnici že po dobrem tednu gradiva za novo izdajo in to samo kot diskusije na vprašanja, ki so bila nakazana v prvi številki. Bralci namreč zelo živahno sodelujejo in nudijo uredniškemu odboru svoje prispevke.** Tudi misel, da je sedanje zanimanje bralcev oziroma uredništev ter z njimi vred tudi celotnih organizacij SZDL le višek trenutnega dela v pripravah na občinske konference, ni pravilna. Sedanji zagon celotne dejavnosti ni posledica trenutnih priprav na konferenco oziroma priprav na kongres SZDL Slovenije, marveč je le vidna posledica novih delovnih oblik, ki jih je nakazal lani V. kongres SZDL Jugoslavije. Vsekakor, bralci in prebivalci imenovanih krajev so zelo živahno sprejeli ta glasila in aktivno sodelujejo pri njihovem urejanju.

-l. c.

DVOJE PREDAVANJ

JESENICE — Na povabilo planinskega društva na Jesenicah, je predaval pretekli torek popoldne v Delavskem domu na Jesenicah za šolsko mladino prof. Mirko Kambič, o Kamniških planinah. Isto predavanje, ki je bilo ilustrirano z bogatimi diapozitivi posnetkov Kamniških planin, je ponovil zvečer za člane Planinskega društva.

Naslednjega dne, v sredo, je bil prof. Kambič gost jeseniške Svobode. Iz ciklusa večerov, ki jih ima v programu komisija za kulturno umetniško dejavnost, je bilo na programu predavanje o razvoju likovne umetnosti v svetu in pri Slovencih v 19. in v začetku 20. stoletja.

U.

Začetne težave v Lahovčah

(Nadaljevanje s 1. strani)

liko zalogo dobro ohranjene silaže.

Ob takem, končno neprijetnem vtisu iz tega obrata smo se srečali z inženirjem Maksom Pratnikarjem in nekaterimi drugimi ljudmi s tega posestva. V obratu Lahovče so se začele težave lani jeseni zlasti spričo občutne zakasnitve pri gradnji hleva. Vso to živino (v glavnem mlado) so morali imeti do novega leta stisnjeno v temnem seniku. Tudi nekateri lišaji, ki so se pojavili na živalih, so menda posledica tega. Sedaj, v novem hlevu pa je za živino že dokaj bolje. Težave pa so, dokler ne bodo hlev in drugi postranski obrati bolje urejeni. Seveda pa so nekatera vprašanja; pomanjkanje stelje, mrzla voda za živino, ki je že tako na mrazu in podobno stvar organizacije, kar bodo spotoma izboljševali.

Te začetne težave v obratu Lahovče pa so posledica velikega in hitrega vzpona celotnega posestva. V tem obratu je bilo še pred dobrim letom samo 17 glav živine, sedaj jih je pa 200. Celotno posestvo je v takem vzponu. Vendar doslej ni bilo resnejših primerov obolenj na živalih niti v obratu Lahovče. Posestvo ima skupno 6 obratov: Lahovče, Hrastje, Cerklje, Šenčur, Preddvor in Jezersko. Razen obratov Preddvor, kjer je težišče na sadjereji ter na Jezerskem, kjer so v glavnem le pašniki, bodo ostali obrati usmerjeni v proizvodnjo mleka ter pitanja goveda in prašičev za trg. Že lani je posestvo prodalo 600.000 l mleka, kar pomeni 15 % od celotne količine, kolikor jo je dobila Kranjska mlekarna. Toda v prihodnjih petih letih bodo usposobili vse te obrate tako, da bodo z letom 1965 lahko prodali industrijskemu prebivalstvu kar 3 milij litrov mleka, se pravi petkrat več kot lani.

Toda težav je veliko. Zlasti težko najdejo delavce. Čeprav so že dokaj uveljavili stimulativno nagrajevanje po delu, so vendar njihovi skladi tako majhni, da so končni prejemki le nizki. Tudi sedanje »zvišane plače« so skromne. Polkvalificirani delavci imajo povprečno po 60 do 70 dinarjev na uro oziroma prejmejo z vsemi normami približno 14 do 15 tisočakov mesečno.

Ob tem so bila vse doslej tudi sredstva za družbeni standard dokaj skromna. Lani so porabili približno 2 milijona dinarjev, s katerimi so postavili pet enostanovanjskih hišic za njihove stalne delavce. Letos se jim obeta nekaj več, kar pa bo še vedno malo v primerjavi s potrebami. Take in podobne so težave. Vendar upajo, da bodo vse to urejevali in da ne bo nobenih ovir, da ne bi izpolnili veliki načrt v prihodnjem petletnem planu.

K. M.

MLADINA SE PRIPRAVLJA

Olševek — Pred dnevi se je zbral celotni aktiv LMS Olševek, z namenom, da pregleda dosedanje delo organizacije, ki je bila šele pred meseci ustanovljena. Za v prihodnje so sestavili bogat program dela. Tako so sklenili, da bodo organizirali plesne vaje. V vasi Hotemože bodo pobrali še prispevke za nakup televizijskega aparata, ki ga nameravajo postaviti v svoj klubski prostor. Nadalje so sklenili, da bodo z osnovno organizacijo SZDL Olševek sodelovali pri proslavi in odkritju spominskega obeležja padlim partizanom na Stagnah. Nekateri mladinci bodo obiskovali politično šolo v Kranju, izvedli bodo nekaj mladinskih izletov in drugo. Prva njihova naloga pa je, da bodo skupno s KUD Straža Olševek in s šolo, organizirali slovesno proslavo v spomin smrti Franceta Prešerna, dne 8. februarja.

-an

S sodišča

POGOJNO KAZNOVAN

Pred senatom Okrajnega sodišča v Škofji Loki je bil obsojen na 4 mesece zapora M. J., ker je lani julija iz malomarnosti hudo telesno poškodoval L. F. iz Starega dvora. Poškodoval jo je namreč tako, da jo je s sunkom v prsa zbil na tla, pri čemer si je L. F. zlomila roko. Ker je obdolženec dejanje v glavnem priznal in je do sedaj še nekaznovan, razen tega mora skrbeti za tri majhne otroke, je sodišče izreklo pogojno kazen za dobo dveh let. Oškodovanki pa bo moral plačati primerno odškodnino.

ČETRTA KAZEN

13. januarja letos je bil pred Okrajnim sodiščem v Škofji Loki kaznovan C. A., ker je s kuhinjskim nožem zabodel v roko T. C., s katerim se je 8. februarja lani pretepal. Sodišče je ugotovilo, da je bila poškodba lažjega značaja in da je bil tudi obdolženec sam pri pretepu nekoliko poškodovan, kljub temu pa je izreklo primerno denarno kazen v vrednosti 20 tisoč dinarjev, ker je bil obdolženec že pred tem trikrat kaznovan (ne zaradi pretepa). Če denarne kazni ne bo poravnal, bo moral za 40 dni v zapor. Oškodovancu bo moral plačati 5000 dinarjev, Zavod za socialno zavarovanje pa lahko z vso pravico terja obdolženca za povrnitev stroškov poškodovančevega zdravljenja.

NAPAD S ČEPINOM

V Sovodnjem je 7. februarja letos, F. A. v prepiru in nato v pretepu zgrabil za cepin in hotel z njim udariti E. R. Ta mu je cepin odvzel in ga odvrgel. Obdolženec je še enkrat zagrabil za cepin in dejanje ponovil. Zaradi kaznivega dejanja ogrožanja z nevarnim orodjem je bil obsojen na 5000 dinarjev kazni. Kot olajševalno je sodišče upoštevalo, da je bil obdolženec deloma izzvan k prepiru, kot obtežilno pa to, da je bil že enkrat predkaznovan, čeprav za drugačno kaznivo dejanje.

GLAS BRALCEV

V današnji številki našega lista pričenjamo z novo rubriko, ki smo ji dali naslov »Glas bralcev«. Namen te rubrike bo, da vsi naši bralci lahko v njej sodelujejo z dopisi, v katerih bi z določeno mero in konstruktivnostjo kazali na probleme iz družbenega življenja. Vsi dopisi, ki nam jih boste poslali, bodo objavljeni, če jih boste podpisali s polnim imenom in opremili s točnim naslovom. Če dopis ne bo ustrezal tem pogojem, bo seveda romal v koš.

Za začetek objavljamo danes dopisa dveh naših bralcev. Želimo, da bi ta rubrika res postala GLAS BRALCEV.

PREMALO POJASNJENO

Tovariš urednik!

Pred dnevi je bil na Sovodnju izredni občni zbor Kmetijske zadruge Sovodenj, na katerem so sklepali o združitvi Kmetijske zadruge s centralno kmetijsko zadrugo za vso Poljansko dolino s sedežem v Gorenji vasi.

Ne morem mimo tega, da ne bi omenil, kako je ta občni zbor potekal in kakšno je bilo na zboru vzdušje ob glasovanju za združitev kmetijske zadruge. Verjetno nihče nima ničesar proti temu, da bi se kmetijska zadruga v Sovodnju združila s katerokoli drugo. Kmetijska zadruga v Sovodnju si slabo gospodarila, saj se je v času njenega obstoja zelo razvila obrtna dejavnost, naredili so tudi že začetne korake v kmetijstvu.

Ozračje v dvorani, kjer je zasedal občni zbor je izgledalo tako, kot bi bil izredni občni zbor zaradi združitve le gola formalnost. Prisotnim ni namreč nihče dobro pojasnil, zakaj pravzaprav gre. Na trikratni poziv predsednika h glasovanju ali se KZ priključi zadrugi v Gorenji vasi ali ne, je ta ali drugi govornik predlagal pogoje, izražal dvome, da je moral predsednik večkrat pozvati prisotne k ponovnemu glasovanju. Rezultat glasovanja je bil tak, da se je s predlogom strinjalo le 23 od 100 prisotnih na občnem zboru. Predsednik je pozval h glasovanju še tiste, ki so proti predlogu in končno tudi tiste, ki se glasovanja vzdržijo. Nihče ni dvignil roke, niti da bi bil proti, niti da bi se glasovanja vzdržal.

Glasovanje samo priča, da tu nekaj ni v redu in to menim, da je prav tisto, ker je bila posameznim članom zadruge vsa zadeva premalo pojasnjena. Zadružnike je verjetno zmedlo tudi to, da je zadružni svet predhodno sklepal in govoril samo o tem, kako in pod kakšnimi pogoji bi se KZ združila z zadrugo v Žireh, na zbor pa je prišel predlog o združitvi zadruge s KZ Gorenja vas. S tem se brez dvoma vsa stvar bistveno spremeni.

Po mojem mnenju bi morali zadružnikom na občnem zboru pojasniti vse probleme okoli združitve in dati zato potrebna jamstva, da bi se želje članstva upoštevale v okviru skupnih problemov nove kmetijske zadruge. Če bi bila vsa stvar dobro pripravljena, potem bi prav gotovo izredni občni zbor potekal v drugačnem vzdušju z bolj razgibano in konstruktivno razpravo. S tem bi se tako že v začetku utrdil ugled nove združene kmetijske zadruge Gorenja vas za vso Poljansko dolino.

Ivan Kalan
knjigovodja
Obrtno čevljarstvo, Sovodenj

BREZŠRČNO RAVNANJE

Tovariš urednik!

Lani je minilo 18 let, odkar se je tričlanska družina vselila v stanovanje hiše Mlino št. 33, Bled. Med tem časom je minilo tudi pet let, odkar je njihov sosed J. B., Mlino 32, to hišo odkupil. Kljub temu, da je vedel za stanovanjsko stisko na Bledu, da je težka, ob nakupu hiše na to ni pomislil.

Družina, in sicer 80 let stara mati ter njena hči z mladoletnim sinom, so bili od tedaj naprej žrtev stalnih izzivanj in žalitev brez povoda. Nesreča je hotela, da se je hči te družine smrtno ponesrečila med opravljanjem svojega dela. Tako sta ostala samo stara žena in mladoletni sin. Ko so mrtvo hčer pripeljali domov, je sosedov sin na podstrešju razbijal z vso silo (hišo so delno adaptirali). Vsi sosedje so se zgražali nad takim početjem. 17. aprila lani je sosed B. J. brez predhodnega obvestila stranki podrl kuhinjski dimnik, tako da je bila prisiljena 18 dni v mrazu iskati zavetišča na toplem drugje, oziroma pri drugih sosedih.

Ta zadeva je bila prijavljena sodišču, nakar je bil dimnik spet postavljen nazaj, toda ne v prejšnje stanje. Lastnik hiše je kljub nesreči, ki je prizadela stranko, ko je dobil poziv od sodišča, in je bil tega sam kriv, prihrumel nad staro ženo in jo zmerjal z najbolj obrabljenimi kletvicami. Skoraj ni minil dan, da ne bi kdo sosedovih surovo vstopil v stanovanje stranke.

Na lastno željo se je stranka izselila, ostal pa ji je trpek spomin na grobe in brezčutne gospodarje.

Naj omenim še to, da ima B. J. sina duhovnika, stari materi pa se je hotel izkazati za advokata svojih staršev in je vneto pisaril na občino, da bi dosegel izselitev. S tem so sami sebi preskrbeli pred vso javnostjo svoj moralni pečat in ker jih takega početja ni bilo sram je prav, da o pokvarjenosti ljudi te vrste izve vsak državljan.

Alojz Vovk,
Mlino 67, Bled

NAŠ RAZGOVOR

Natakarji o postrežnini

Kavarna hotela »Evrope« v ponedeljek zvečer. Naročim rolado s smetano in črno kavo. — Brž me je mlad natakar postregel in ker se mi je mudilo, sem takoj plačal.

»Kava 40 dinarjev, rolada s smetano 38 dinarjev, plus postrežnina 10 odstotkov, znaša račun 83 dinarjev. Oprostite zmotil sem se, 86 dinarjev je vse skupaj.«

»Oh, ta postrežnina, koliko računanja je pri tem,« sem si mislil.

Preden sem odšel, sva z natakarjem spregovorila še nekaj besed:

»Vaše ime in priimek?«

»Živo Drol.«

»Ste že dolgo v gostinski stroki?«

»Od maja lani, ko sem končal gostinsko šolo v Ljubljani.«

»Ali delate samo v večernih urah?«

»Da.«

»Kaj menite o postrežninah?«

»Če sem čisto odkrit, smo mi malo na slabšem. Napitnine ni več, medtem ko nekateri ljudje mislijo, da gre postrežnina nam direktno v žep. V začetku se je vsak začudil in godrnjal, ko sem mu pri vsaki stvari zaračunal 10 odstotkov več. No, sedaj so se ljudje na to že privadili.«

V bifejih postrežnine niso uvedli, ker se pač tu pokrepča vsak kar stoje. Med drugimi sem obiskal tudi bife na kegljišču Triglava v Kranju. Vsi ljubitelji kegljanja in tudi drugi dobro poznajo Antona Štekarja, ki je na kegljišču natakar že štiri leta. Z gostinsko stroko pa se domala ukvarja že polnih 25 let. Tudi njemu sem postavil podobno vprašanje kot prvemu, in sicer kaj meni o postrežninah.

Takole mi je dejal:

»Uvedba postrežnine v gostinski stroki je brez dvoma velika spodbuda za nas — gostinske delavce. Toda ne na tak način kot so to storili sedaj. Mislim, da bi morali o vsem ljudi obvestiti že precej pred tem, tako da bi bil »teren« pripravljen. Tako pa je postrežnina prišla tako rekoč čez noč in ni čudno, če je kdo potarnal.«

M. Živkovič

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

97. — Naposled je zapihal veter: »Hispaniola« se je nagnila nekoliko na stran. Začutil sem, da je vrv spet popustila; tedaj sem jo prijel in z močnim urezom presekal poslednja vlakna. Res ne vem povedati, zakaj sem pograbil vrv, ki je zdaj mlahavo visela s krova. Povlekel sem se do okna kabine in zagledal Handsa in njegovega tovariša, ki sta se borila na tleh na življenje in smrt. Spustil sem se nazaj na klopico v čolnička. To sem napravil ravno o pravem času, kajti samo za las je manjkalo in padel bi bil v morje.

98. — Ladjo in moj čoln je zagrabil tok in nas gnal naravnost proti tabornemu ognju roparjev na obali. Srce mi je tolklo kot kladivo ob rebra. Zdajci se je ladja močno stresla in se zasukala. Na krovu so se oglasili koraki. Vedel sem, da sta se pijanca nehala ruvati in se zavedla, v kako nevarnem položaju sta. Jaz pa sem legel na dno malega čolniča. Valovi so me premetavali zdaj sem, zdaj tja. Polagoma sem postajal utrujen in sredi teh grozot se me je jela lotevati omotica, dokler me ni naposled premagal spanec.

Kaj je napisal Valvazor o bohinjskih žičarjih...

V Stari Fužini (Staro kladvo) — v spodnji bohinjski dolini je bil za časa Fužinarja Aleksandra Locatellija pomemben žičarski obrat. Delo žičarjev v Stari Fužini je na znamenitega zgodovinarja V. I. Valvazorja napravilo prav močan vtis, katerega nam je opisal takole:

»Za izdelavo srednje vrste žice imajo tu lep in čuden način. Na viseč stol mora sesti delavec, ki ga trdo zvežejo in pritrdijo, nato spuste zunaj vodo na kolo. Voda požene moža bliskovito daleč naprej in spet daleč nazaj. V rokah drži klešče in vsakokrat, kadar ga vrže naprej, mora zagrabiti, kadar ga sune nazaj, pa potegniti in tako vedno nadaljevati. Če pa bi zgrešil ali zamudil in ne bi zagrabil žice s kleščami, bi mu gibanje dalo tak sunek, da bi mu pljuča, jetra in srce zdrobilo in zmečkalo.« R.

„Dragoceni "spomini

75 — letna sestrična Winstona Churchilla Clare Sheridan, nekoč prijateljica Charliea Chaplina, pisateljica in slikarka, ki je v svojem življenju napravila marsikak škandal, je izdala nekje na Irskem roman o svojih ljubezenskih aferah z italijanskim diktatorjem Benitom Mussolinijem. »Med nama je bila velika ljubezen«, je izjavila pisateljica. »Vem, da bo knjiga dvignila mnogo prahu, vendar upam, da me bodo moji sorodniki razumeli.«

„Morilska delniška družba"

Zdi se, da se je v Ameriki pojavila zloglasna »Murder Inc« — (»Morilska delniška družba«). Te dni so neznani gangsterji v New Yorku knjigoveza Patsya Ferranteja hladnokrvno ubili v naravnost klasičnem gangsterskem stilu.

Ferrante bi moral pričati pred sodiščem o neki poulični bitki, v kateri so bili trije gangsterji hudo ranjeni. Dve uri pred razpravo pa so ga neznanci ugrabili in ga v neki zapuščeni ulici ubili s šestimi streli v glavo.

V zadnjem času je bilo v newyorškem podzemlju več podobnih umorov iz maščevanja, ki po načinu izvedbe zelo spominjajo na »zlato dobo« ameriških gangsterjev v letih 1931 do 1940, ko je »Murder Inc« zagrešila nič manj kot 63 umorov.

V EGIPTU 180-METRSKI STOLP

Na otoku Gurzireh v Egiptu bobo zgradili 180 metrov visok stolp, ki bo torej višji od Keopsove piramide. Na vrhu stolpa, kamor bodo ljudje lahko prispeli z ekspresnim dvigalom, bo velika restavracija. V stolpu bo nadalje še stalna industrijska razstava ZAR. Ponoči bodo stolp osvetljevali številni barvni žarometi. Stolp bo najvišja zgradba v tem predelu Afrike.

PRVA ELEKTRIČNA NARKOZA

Prvič v zgodovini medicine je te dni uspela skupini kirurgov na univerzi v Mississippiju električna narkoza. Neki ženski so pritrdili dve elektrodi na senceh, zdravnik je sprožil neki vzvod in čez 60 sekund se je operacija lahko pričela. Brž ko so prelomili tok, se je bolnica prebudila in ni čutila nobenih posledic narkoze.

BODICE

△ *Za poučna predavanja je slej ko prej že povsod veliko zanimanje. Ljubitelj takšnih prireditev sem tudi jaz in ves srečen sem, da me ne morejo uvrstiti med Preddvorčane, kjer vse kaže, da so jim predavanja nepotrebna. Pred dnevi ko sem bil med njimi, me je bilo pošteno sram, ko je o zdravstvu govoril neki zdravnik, v dvorani pa je bilo le 20 poslušalcev. Preddvorčanom v »pohvalo« naj zapišem, da je bila za enako predavanje v Cerkljah dvorana premajhna, čeprav so morali domačini takrat v dvorano še vedno s termoforji.*

△ *In ker sem se že lotil Preddvorčanov, naj jim dam še eno zaušnico. Namenjena naj bo predvsem turističnim delavcem, ki si še niso omislili, da bi pred vstopom v Preddvor nabili neko tablo z napisom — Brez žepne svetilke ponoči ne hodite med nas. Če boste kam zašli in se polomili, ne odgovarjamo!*

△ *Bodite prepričani, da bi takšen svarilen napis ne imel ničesar skupnega s tistim, za katerega se borijo prebivalci Okroglega pri Kranju. Le-ti se borijo za nek star napis, našarjen z angeli varuhi in imenom bana Natlačena, ki so jih nekdaj »varovali« pri prehodu čez most na cesti Naklo—Okroglo. Tablo so sicer odstranili, ko je Komunalni servis star dotrajan most zamenjal z novim. Domačini pa si žele, da bi omenjena tabla »krasila« tudi novi most. Saj ne vem, ali naj bi od razočaranja jokal, ali pa se na vse grlo smejal. Natlačena ni več, da bi koga »varoval«, namalan angel pa tudi še nikogar ni obvaroval nesreče.*

△ *In ko že pišem o tablah, res ne bi smel mimo tiste, ki visi na poslopju občinskega ljudskega poslopja v Bohinju. Vse namreč kaže, da uslužbenci že čutijo, da bodo v kratkem nagrajevani tudi oni po učinku, sicer ne bi izobesili napisa — Pozor, delo na višini!*

Do prihodnjič nasvidenje

Vaš Bodičar!

KULTURNI RAZGLEDI

Priprave za Prešernovo proslavo

Ribno — Prosvetno društvo »Rudi Jedratič« v Ribnem pri Bledu se že pripravlja na proslavo obletnice Prešernove smrti, ki bo zvečer pred 8. februarjem v Zadružnem domu v Ribnem, kjer ima društvo svoje prostore. Na akademiji bodo sodelovali tudi učenci tamkajšnje osnovne šole.

Prosvetno društvo v Ribnem, ki šteje 84 članov, je dokaj aktivno, saj skoraj ne mine pomembnejši praznik, da ga ne bi dostojno proslavili. Zadnje proslave so bile ob državnem prazniku, 29. novembru, Dnevu JLA in ob Novem letu. Po Prešernovi proslavi bodo proslavili tudi Dan žena, 8. marec. V okviru društva delujejo tri sekcije, in sicer dramatska sekcija, ki šteje 45 članov, glasbena in tehnična sekcija. Slednja skrbi za klubsko življenje, pripravlja literarne večere, razne druge prireditve, tolmači televizijske oddaje itd. Društvo ima v programu tudi uprizoritev nekaterih dramskih del in prireditve v počastitev 20-letnice vstaje.

PREBUJENO KULTURNO-PROSVETNO DELO V ZASIPU

Mladina iz Zasipa pri Bledu se je odločila skupaj z ostalimi kulturno-prosvetnimi delavci, da letos poživi delo v Kulturno-prosvetnem društvu. Doslej so popravili Mladinski dom, ki je postal prijetno shajališče vseh prebivalcev tega delavsko kmečkega naselja. — Društvo ima tri sekcije: dramsko, pevsko in izobraževalno s skupno preko 150 delovnimi člani.

Društvo si je nabavilo s samoprispevkom in znatno pomočjo krajevne organizacije SZDL in gasilcev televizor, ki privablja iz večera v večer vedno večji krog obiskovalcev.

Pred dnevi so v Zasipu priredili tudi Kajuhov večer z izčrpnim in poučnim predavanjem o partizanskem pesniku Kajuhu, večer je bil lepo obiskan, poslušalci pa si žele še podobnih prireditev.

Kulturno-prosvetno društvo v Zasipu se z vsemi sekcijami pripravlja tudi na Prešernov kulturni teden in na druge številne prireditve, ki bodo v Zasipu in na Bledu v letu 1961, ko bomo slavili dvajsetletnico revolucije.

TVERI

● Pri Cankarjevi založbi je izšla te dni Zgodovina filma velikega filmskega teoretika Georgesa Sadoula. Prevod je oskrbel in mu dodal tudi poglavje o jugoslovanskem filmu France Bevk.

● Veliki arhitekt Frank Lloyd Wright je v svojem življenju zgradil preko 700 velikih objektov. Navadno je dejal, da se je učil arhitekture v popotovanjih in v ateljeju prirode.

● Preteklo leto sta Mesec knjige in Stoletnica zagrebškega narodnega gledališča dala povod beograjskim kulturnim delavcem, ki so ob tej priliki pripravili več predavanj in literarnih večerov posvečenih hrvatski Moderni.

● François Sagan je napisala scenarij po svojem delu »Ljubite Brahmsa« za film, v katerem bo med drugimi nastopila tudi Ingrid Bergmanova. Velika igralka je oklevala, a je po razgovoru s Saganovo le sprejela vlogo.

Po petnajstih letih

Kdo je pomagal vojnemu zločincu Eichmannu

Delo zaslišev alcev CIC je bilo natančno in Eichmann je takoj spoznal, da se jim v krinki letalskega obergefreiterja ne bo izmuznil. Zvedel je, da med vojaki iščejo zlasti pripadnike SS in da so jih nekaj že našli, med prav tako v navadne vojaške uniforme preoblečenimi ujetniki. Članom CIC odkrivanje esesovcev ni delalo preglavic, kajti vsi pripadniki SS so imeli na nadlahti vtetovirano krvno skupino in svojo pripadnost k tem oddelkom, ki so med vojno zasloveli kot najbolj zločinski oddelki nacističnih oboroženih sil. Nič čudnega torej, če je Eichmannu v taborišču postajalo iz dneva v dan bolj vroče pod nogami in da je v čimprejšnjem pobegu iz taborišča videl edino rešitev.

Beg iz taborišča mu zaradi prešibke zastraženosti ni delal preglavic. Ko si je v nekaj tednih preskrbel civilno obleko (kdo mu jo je dal, ni znano), je skupaj z SS-Untersturmführerjem Jaenischem pobegnil, ne da bi prišel v roke pripadnikom ameriškega CIC, ki so med ujetniki iskali predvsem ljudi, ki so bili na listi vojnih zločincev, med katerimi je bil v vrsti najbolj iskanih tudi Adolf Eichmann.

Lov za vojnimi zločinci

Lista Nemcev, ki so med vojno zagrešili vojne zločine, je bila izredno dolga, saj je dosegla milijon imen. Od milijonske množice vojnih zločincev pa so jih odkrili sorazmerno malo. Zahodni zavezniki so bili vse preveč popustljivi, čeprav so med vojno zagotavljali, da bo vsak Nemec, ki je počenjal zločine v zasedenih deželah, po po zavezniški zmagi prejel zasluženo kazen. Slednja blokovska nasprotja so že klila v prvih dneh po vojni in medvojno zavezništvo med Zahodom in Vzhodom je dobivalo že svoja nasprotja. Zahodni vojaški krogi so že začeli s protikomunistično propagando, kar se je takrat pokazalo tudi v stališču Zahoda proti nam (na Primorskem in na Koroškem kakor tudi v tem, da nam niso hoteli izročiti četniških in ustaških vojnih zločincev). Ta nasprotja so izrabili tudi nemški vojni zločinci, ki so se zatekli pod zaščito Zahoda in v teku zadnjih petnajstih let postali razpihovalci medblokovske mržnje in pobudniki oživljenega nemškega militarizma in revanšizma pod krinko »boja proti komunistični nevarnosti«. Zato ni nič čudnega, če najdemo vrsto neobsojenih vojnih zločincev v vrhovih zahodnonemške administracije (Globke) in vojske. Zahodni zavezniki so prav zaradi porajajočih se nasprotij sodelovali samo pri lovu na najhujše in na najbolj odgovorne vojne zločince, manj odgovorne pa so celo zaščitili in jih ščitijo še celo danes (na pr. Artuković). Na to zavezniško popustljivost so računali tudi nekateri največji vojni zločinci. Tako je na primer Göring menil, da ni za nobeno stvar, ki se je zgodila v času Hitlerjeve vladavine, odgovoren, ker ga je v zadnjih dnevih vojne Hitler »preklel« in »obsodil na smrt kot izdajalca«.

(Nadaljevanje prihodnjič)

AGATA CHRISTIE 34

ALIBI

»O, ne!« je vzkliknila. »Tako gotovo ni bilo. Zdaj šele razumem vse. Ko je zvedel, da je njegov očim umorjen, je morda pomislil, da sem to jaz storila...«

»Kaj takega si vendar ni mogel misliti!« jo je prekinila Karolina.

»Tisti večer sem bila okrutna z njim — tako trda in zagrenjena. Izgovorila sem najhladnejše, najokrutnejše besede, ki so mi prišle na um.«

»To mu ni škodilo,« je dejala moja sestra. »Ne vznemirjajte se nikoli zaradi besed, ki ste jih kdajkoli rekli kakšnemu moškemu.«

»Silno sem se vznemirila, ko je bil umor odkrit in se Ralph ni oglasil. Le za trenutek sem podvomila, potem pa sem vedela, da ni bil on — da sploh ni mogel biti on... Vedela sem, da je imel doktorja Shepparda zelo rad in sem pomislila, da doktor Sheppard morda ve, kje se Ralph skriva.«

Pogledala me je in nadaljevala:

»In zato sem se obrnila na vas. Mislila sem, da bi mu morda vi lahko sporočili.«

»Jaz?« sem vzkliknil.

»Od kod naj bi James vedel, kje se zadržuje?« je vprašala Karolina ostro.

»Bilo je neverjetno, to vem,« je priznala Ursula, »toda Ralph je govoril tako pogosto o dr. Sheppardu... in vedela sem, da ga je imel za najboljšega prijatelja v Kings Abbotu.«

»Ljubi moj otrok,« sem dejal. »Niti najmanjšega pojma nimam, kje je zdaj Ralph.«

»To utegne držati,« je pristavil Poirot.

»Toda...«

Ursula nam je prestrašeno pomolila časopisni izrezek.

»Ah, to!« je menil Poirot nekoliko v zadregi. »To prav nič ne pomeni, gospa. Niti sekunde ne mislim, da je bil Ralph Paton res prijet.«

»Toda potem...«

»Še nekaj bi rad vedel. Ali je imel kapetan Paton tisti večer obute čevlje ali škornje?«

Ursula je zmajala z glavo.

»Tega se ne spominjam.«

»Škoda! Toda saj v tisti razburjenosti niste niti utegnili misliti na kaj takega. Zdaj pa, gospa,« se ji je nasmehnil, nagnil glavo na stran in dvignil kazalec, »nobenih daljnih vprašanj več. Ne mučite se! Bodite dobre volje in zaupajte Herculu Poirotu.«

21.

»Zdaj pa,« Karolina se je dvignila, »pridite v mojo sobo in se malo pokrepčajte. Nikar si ne delajte skrbi, mala. Gospod Poirot bo storil vse, kar bo mogoče — o tem bodite prepričani.«

»Toda vrniti se moram v Fernly,« je rekla Ursula negotovo.

Karolina pa je njene ugovore energično pobijala.

»Nesmisel. Zdaj ste pod mojim varstvom. Vsekakor morate za zdaj ostati pri nas. Ali ne, gospod Poirot?«

Bila je vnaprej prepričana kaj bo odgovoril.

»To bo res najbolje,« je pritrdil mali Belgijec. »Oprostite, gospodična, gospo bom nocoj potreboval pri svoji mali družbi. Ob devetih pri meni. Vaša prisotnost bo zelo važna.«

Karolina je prikimala in zapustila z Ursulo sobo.

»Do sem je šlo vse v redu,« je dejal Poirot. »Situacija se jasni.«

»Res postaja zadeva za Ralpha Patona vedno hujša,« sem mračno pripomnil.

»Da. Tako je bilo tudi pričakovati, mar ne?«

Nenadoma je vzdihnil in zmajal z glavo.

»Kaj vam je?« sem ga vprašal.

»Včasih me preganja hrepenenje po mojem prijatelju Hastingsu. To je prijatelj, ki sem vam o njem govoril in ki živi zdaj v Argentini. Kadarkoli sem reševal kak zamotan primer, je bil ob moji strani in mi pomagal. Zakaj imel je sposobnost, da se je spotaknil ob resnico, ne da bi sam kaj opazil. Včasih je rekel kaj posebno neumnega in, glejte, ravno ta pripomba mi je odkrila resnico! Razen tega je imel navado, da si je delal zapiske o vseh zanimivih primerih.«

»Kar se tega tiče...« sem pričel in obmolknil.

Poirot se je dvignil, njegove oči so sijale.

»Bral sem nekaj poročil o kapetanu Hastingsu in sem si mislil, zakaj bi še jaz ne pričel na podoben način. Bilo bi mi žal, če bi verjetno edinstveno priložnost pustil neizkoriščeno, zakaj najbrž ne bom nikoli več vpleten v kaj podobnega.«

Poirot je skočil pokonci. Za trenutek sem se zbal, da me bo objel in poljubil, kakor je navada v Franciji, toda na srečo tega ni storil.

»To je vendar sijajno! Vi si torej redno zapisujete svoje vtise o tem primeru?«

Prikimal sem.

»Imenitno!« je vzkliknil Poirot. »Prosim, dovolite mi, da si ogledam vaše zapiske. Zdaj... Takoj!«

»Upam, da mi ne boste zamerili. Tu in tam sem bil morda preveč — oseben.«

»Oh! Razumem popolnoma, mene ste opisali kot čudaškega, morda celo smešnega možakarja? Nič ne de. Tudi Hastings ni bil vedno vljuden. Take nepomembnosti me ne ganejo.«

Prebrskal sem predale svoje pisalne mize in končno sem privlekel na dan šop listov, ki sem mu ga izročil. Z ozirom na morebitno poznejšo objavo sem svoje delo razdelil na poglavja in sinoč sem prišel do poročila o obisku Russellove.

Tako sem dal čitati Poirotu dvajset poglavij. Pustil sem samega.

Ker sem moral obiskati zelo oddaljenega bolnika, je minila osma ura, ko sem se vrnil domov. Topla večerja me je že čakala. Poirot in moja sestra sta že ob pol osmih skupaj večerjala in zdaj je sedel zopet v moji sobi, da bi dokončal čitanje rokopisa.

»Upam, James,« se je šalila Karolina, »da si dobro premislil, preden si napisal kaj o meni.«

Zdrznil sem se. V tem oziru res nisem bil dovolj previden.

»Saj si ne bom jemala k srcu,« je nadaljevala. »Gospod Poirot bo že vedel, kaj si naj misli. Mnogo bolje me razume, kakor ti.«

Stopil sem k Poirotu. Sedel je pri oknu in rokopis je ležal skrbno zložen pred njim. Položil je roko nanj in dejal:

»No, čestitam vam — k vaši skromnosti!«

»O!« sem vzkliknil v zadregi.

»In k vaši molčečnosti!« je pristavil.

»Oho!«

»Tako Hastings ni pisal,« je nadaljeval moj prijatelj. »Na vsaki strani se je večkrat ponavljala beseda »jaz«. O tem, kaj je mislil, kaj je počel. Vi pa stavljate svojo osebo v ozadje. Samo nekajkrat se prerine v ospredje, na primer v prizorih iz družinskega življenja.«

Zardel sem.

»Kakšno je resnično vaše mnenje?« sem ga vprašal vznemirjeno.

»Hočete izvedeti moje resnično mnenje?«

»Da.«

Poirot je opustil svoj šaljivi ton.

»Zelo izčrpno in skrbno poročilo,« je dejal prijazno. »Vsa dejstva opisujete tako, kot so se v resnici zgodila, in zelo vestno, čeprav ste o svoji udeležbi v zadevi več kot zadržani.«

»In vam je kaj koristilo?«

»Da. Dejal bi, da mi je mnogo pomagalo. Pridite zdaj z menoj, prizorišče moje družbe morava primerno pripraviti.«

Karolina je bila v veži. Upala je — to se mi je zdelo — da jo bo Poirot povabil, naj naju spremlja.

Poirot se ji je zelo spretno izmaknil.

»Rad bi vas videl v svoji družbi, gospodična,« je dejal, »toda v tem primeru bi ne bilo pametno. Vidite, vsi, ki jih bom nocoj povabil, so osumljeni. Med njimi bom našel morilca.«

»Mislite to resno?« sem ga vprašal neverno.

»Vidim, da mi ne verjamete,« je odgovoril Poirot suho. »Še vedno Hercula Poirota ne cenite dovolj.«

V tem trenutku je prišla po stopnicah Ursula.

»Ste pripravljeni, otrok moj?« jo je vprašal Poirot. »Prav je tako. Pojdimo skupaj v mojo hišo. Gospodična Karolina, verjemite mi, da bi vam na ljubo storil vse, kar bi bilo v mojih močeh. Lahko noč!«

V salonu sosednje hiše so stali na mizi likerji in čašice. Tudi pladenj s čajnim pecivom je stal v bližini.

Kmalu nato je pozvonilo.

»Prihajajo,« je dejal Poirot. »No, vse je pripravljeno.«

Vrata so se odprla, Poirot je odšel svojim gostom naproti in pozdravil najprej gospo Ackroydovo in Floro.

»Kako prijazno od vas, da ste prišli. In tudi od vas, major Blunt in gospod Raymond.«

Tajnik je bil dobre volje kakor vedno.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal smeje. »Mogoče gre za znanstven eksperiment?«

MALI OGLASI

PRODAM

Prodam 400 kg težko telico 7 mesecev brejo. Avsenek Anton, Gorica 11, Radovljica. 270-500

Prodam pet rabljenih oken z dvojno zapero, zastekljenih. Cena nizka. Rožman Cecilija, Lahovče št. 22, Cerklje. 271-502

Za pitanje prašičev samo
REDIN
ker pospešuje debeljenje

Prodam 2 plemenski kravi. Ena je 8 mesecev breja. Demšar, Zabukovje 1, Besnica. 272-503

Prodam kravo, ki bo v 14 dneh tretjič teletila. Pš. Polica 6, Cerklje. 273-504

Ugodno prodam železni štedilnik — desni. Rant Alojz, Tavčarjeva 51, Kranj. 274-505

Prodam 6 tednov stare prašičke. Cerklje 103. 275-506

Prodam prašiča 180 kg težkega. Poženk 17, Cerklje. 276-507

Prodam kravo s teletom. Spodnja Besnica 30. 277-509

Prodam plahto za voz. Naslov v oglasnem oddelku. 278-510

Prodam debelega prašiča. Okroglo 9, mlin. 279-512

Prodam ali zamenjam kravo dobro mlekarico za mladega bika ali vola. Lahovče 14, Cerklje. 280-515

KUPIM

Lambretto tipa 56, 57 ali 58 kupim takoj. Naslov v oglasnem oddelku. 281-517

OSTALO

Sprejmem mizarskega pomočnika. Wendling, C. JLA 20, Kranj. 219-445

Pozor! Kdor mi pove kdo je ubil Erjavčevega psa iz Nove Vasi, ki je ležal v gozdu nad Petrom odri dobi nagrado 10.000 din. Tajnost strogo zajamčena. 259-486

Šofer B in C kategorije išče službo. Naslov v oglasnem oddelku pod »Takoj«. 260-487

Skladišče 90 kvadrat. metrov odda Kmetijska zadruga Naklo v najem. Skladišče je ob glavni cesti na Bistrici. 263-493

Gospodinjo za par dopoldanskih ur proti dobremu honorarju iščem. Vodopivčeva 19, delavnica. 282-499

Mlada zakonca iščeta sobo v Kranju ali okolici. Nudiva nekaj nagrade. Naslov v oglasnem oddelku. 283-501

Dijaka-injo, ki bi mi prevedel nekaj stavkov v nemščino oziroma obratno iščem. Naslov v oglasnem oddelku. 284-508

Sprejmem kovaškega vajenca — takoj. Oskrba v hiši. Peric, Naklo. 285-511

ZAHVALA! Podpisani se iskreno in toplo zahvaljujem dr. Hafnerju primar. za njegovo asistenco in strežnemu osebju jeseniške bolnišnice. Prav posebno sem hvaležen dr. Hafnerju za uspešno izvršeno operacijo težjega primera in uspešno zdravljenje. Koren Franc, Koroška Bela. 386-514

Pogonski jermen kupim ali zamenjam za blago v isti vrednosti. Naslov v ogl. oddelku. 387-516

KINO

Jesenice »RADIO«: 25. januarja argentinski film TANGO LJUBEZNI, ruski barvni film MRAČNO JUTRO, predstave ob 16. uri.

Jesenice »PLAVŽ«: 26. januarja angleški film ZMAGA LJUBEZNI.

Žirovnica: 25. januarja ameriški barvni film ČAJNICA.

Dovje: 26. januarja ameriški barvni film ČAJNICA.

Kropa: 26. januarja francoski film ČRNI DOSIJE, predstava ob 19.30 uri.

Radovljica: 25. januarja italijanski ljubavni film ZALJUBLJENI ob 17.30 in 20. uri, 26. januarja italijanski film NE POZABI ME. — Predstava ob 20. uri.

Bled: 26. januarja sovjet. film KAPETANOVA HČI.

Kranj »STORŽIČ«: 25. januarja zahodnonemški film MOJA LEPA MAMA ob 10. in 21. uri, ameriški kavbojski film ČEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA ob 15., 17. in 19. uri, 26. januarja zahodnonemški film MOJA LEPA MAMA, matineja ob 10. uri, francoski film LJUBIMCA ob 15., 17., 19. in 21. uri, 27. januarja ameriški kavbojski film ČEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA, matineja ob 10. uri francoski film LJUBIMCA ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Stražišče »SVOBODA«: 25. in 26. januarja premiera poljskega filma PEPEL IN DIAMANT ob 18. in 20. uri.

Primskovo »TRIGLAV«: 26. januarja zahodnonemški film MOJA LEPA MAMA ob 19. uri.

Naklo: 25. januarja premiera francoskega film LJUBIMCA ob 19. uri.

Cerklje »KRVAVEC«: 26. januarja ameriški kavbojski film ČEZ PLANINE DIVJEGA ZAPADA ob 19. uri.

Kamnik: 25. januarja ameriški film PO KRIVEM OBTOŽEN ob 20. uri, 26. januarja isti film ob 17.15 uri.

Duplica: 25. januarja ameriški barvni film VELIKA BIKOBORBA ob 17. uri. 26. januarja isti film ob 19. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se:

Urh Jože, kmetovalec in Remic Ana, gospodinja; Šilar Franc, mehanik in Zaletelj Marija, tov. delavka; Pirš Franc, elektromonter in Gregorc Vera, uslužbenka; Urbina Ignacij, šofer in Okoren Frančiška, kmečka delavka; Kastelic Marijan, kmet in Ovijač Ana, gospodinjska pomočnica.

V TRŽIČU

Poročili so se:

Selko Bogomir, strojni ključavničar in Remih Marija, predilka; Šmuc Franc, skladiščni delavec in Lausseger Julijana, predilka.

Umrli so:

Tamše Marija, osebna upokojenka; Jerman Frančiška, gospodinja; Perč Ivana, gospodinja.

Zimska slika iz Bohinja

Število gostov premajhno - Potrebna gradnja sirarne - Delavska univerza najuspešnejša

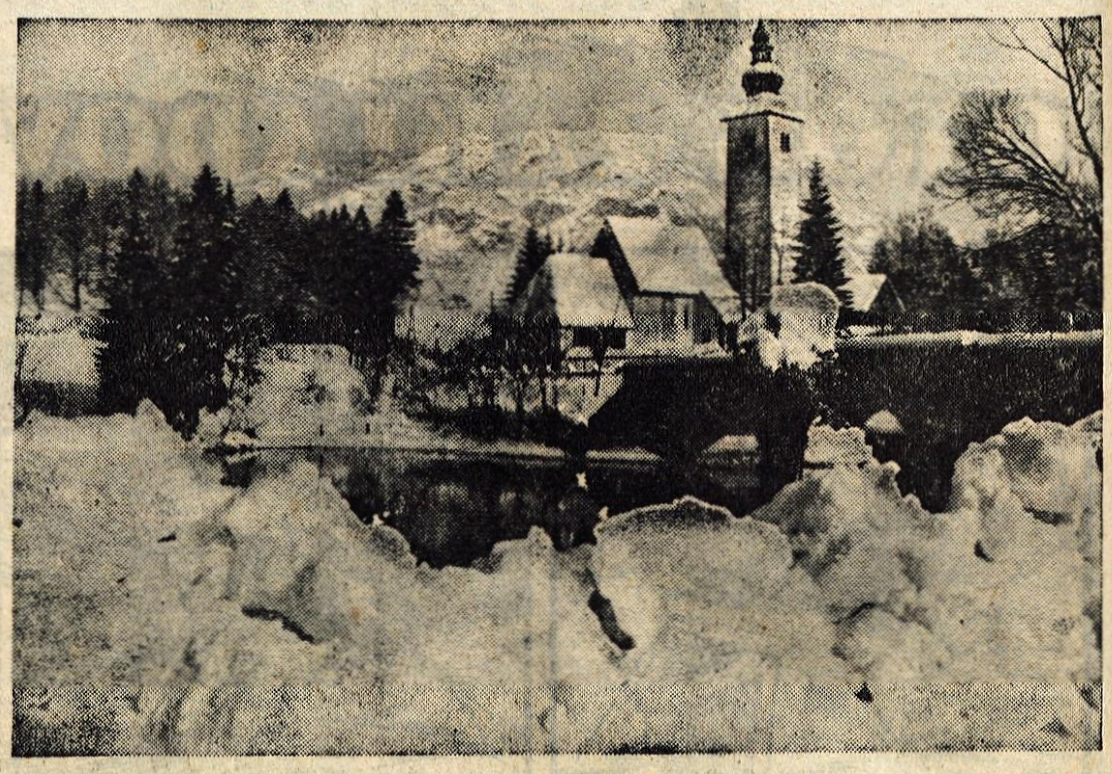

Gorenjska, z znanimi letoviškimi in izletniškimi točkami privablja iz leta v leto večje število domačih in tujih turistov. Ljudje dandanes mnogo potujejo — majhni preprosti ljudje z velikimi željami in odprtimi očmi. Kdo ne pozna imen kot so Bled, Planica, Kranjska gora, Krvavec, Bohinj. Zato prav gotovo ni nikogar med nami, ki bi ne slišal, ne bral ali pa celo sam z veseljem in zadovoljstvom ne ugotovil, da se je Bohinj — to veliko Zlatorogovo kraljestvo v zadnjih letih v marsičem polepšal, tehnično izpopolnil, razširil in utrdil materialno osnovo, ki je za turizem in prebivalstvo življenjskega pomena.

Vendar pa ne moremo mimo nekaterih ugotovitev, ki so vidne posebno sedaj v času zimske sezone. Po gostiščih, kot so: »Zlatorog«, »Pod Voglom«, »Jezero«, ki so razširjena, koristno preurejena in modernizirana, je le tu pa tam kakšen gost, Nekaj več jih je le tam, kjer poteka kak občasen seminar ali smučarski tečaj. Medtem, ko je poletna sezona prekratka, prave zimske sezone sploh ni. Morda bi bilo gostom treba pripraviti več zabave in razvedrila in uresničiti načrt o izgradnji žičnice na Vogel in hotela na Voglu. Oba objekta bosta prav gotovo pripomogla k znatno povečanemu turističnemu prometu. Sicer pa so gostinci prepričani, da je prvi led prebit, saj se je turizem po osvoboditvi že v marsičem postavil na trdnejše noge.

Tistim pa, ki nameravajo v teh dneh z motornimi vozili v Bohinj, kogar privlači jezero z njegovo neposredno okolico in slapom Savico, številna in obširna smučišča, priporočam, da vozijo nadvse počasi in previdno, kajti že v zgodnjih jutranjih urah sem na cesti z Bleda proti Bohinju naletela na nesrečo. K sreči je bila le manjšega značaja, brez človeških žrtev. Trčenje osebnega avtomobila in kamiona. Promet je bil zaustavljen. Skupno z nekaterimi izletniki, večina med njimi so bili smučarji, smo morali dobro uro čakati. Potrpežljivo sem poslušala upravičeno negodovanje ljudi in pomislite, nekateri med njimi so se celo zarotili, da v Bohinj ne pojdejo nikoli več. Delna, a vsaj hitra rešitev bi bila, da tisti, ki posipavajo poledenelo cesto, v prihodnje s peskom ne štedijo tako kot doslej.

Kljub temu pa sem se že v zgodnjih jutranjih urah pripeljala do jezera, ki je mirno ležalo, brez ledene površine, čeprav je pošteno brilo in sonce kar ni moglo uveljaviti svoje moči. S fotoreporterjem sva se kar peš napotila v Stare Fužine. Nikjer živega človeka, ko da je vas brez ljudi. Tu pa tam je bilo čuti pasji laež, pa še to nekje iz notranjih prostorov. Ustavila sva se v gostišču Stara Fužina, pa tudi tu ni bilo nikogar. Priletna gostilničarka nama je povedala, da je v času zimske sezone zelo slabo z gosti. »Le redki pridejo in se ustavijo. Poleti, o poleti je vse drugače!« je dejala.

V neposredni bližini sva se ustavila v sirarni, v kateri prav ta dan niso delali. Kljub temu pa sva našla Franca Mencingerja, ki že 13 let izdeluje priznani bohinjski sir, ementalec, in ga odpošilja v Ljubljano in v Portorož. Kmetje vsak dan zjutraj in zvečer z vedri prinašajo mleko v sirarno in sicer povprečno 50 do 60 kg na dan. Zabeleženih pa je celo 96 kg dnevno, kar je doslej največ. »Poleti, ko odženejo živino na pašo v planine, prično z delom planinske sirarne,« je dejal tov. Mencinger in nama prijazno razlagal proces izdelave te bohinjske specialitete. Izvedela sva še, da je v Bohinjskem kotu 5 sirarn v planinah in 3 dolinske, kot jih imenujejo. Vse te pa so zelo zastarele in če bodo hoteli Bohinjci v tej smeri napredovati in konkurirati, bodo nujno rabili moderno centralno sirarno z ustrezajočo moderno kletjo za shranjevanje sira. Ta želja se jim bo sedaj, ko je prišlo do združitev kmetijskih zadrug prav gotovo uresničila, saj bodo vaščani bolj enotni o postavitvi in lokaciji tega potrebnega objekta.

Lepaki na oglasnih deskah, ki so vabili na razna predavanja, igre itd., so pričali, da je v kulturno prosvetnem življenju bohinjske občine zapihal nov, svež veter. DPD »Svoboda« je resno prijelo za delo. V Bohinjski Bistrici, v Češnjici, v Nomnju pa tudi v Stari Fužini se največkrat izkažejo. Posebno pridni so člani dram[illegible] družin, ki z naštudiranimi [illegible]liškimi deli razveseljujejo [illegible] kajšnje prebivalce. V B[illegible] Bistrici se je močno razži[illegible] di delo v klubu. V njem pr[illegible] literarne in zabavne večere, in si[illegible]cer vsak četrtek, bodisi v garderobi Doma »Svobode« ali v tako imenovanem Rdečem kotičku v LIO »Tomaž Godec«. Na Koprivniku in na Gorjušah se odvija kulturno življenje v okviru šole in gasilskega društva. Pri Turističnem društvu obstajajo še pevski zbor, oktet in folklorna skupina. Vsi ti nastopajo na občasnih prireditvah v gostiščih, seveda glede na potrebe in želje gostov. Vsekakor pa žanje v zadnjem času največji uspeh Delavska univerza. Kmetijska, zdravstvena, potopisna predavanja itd., se vrstijo iz tedna v teden. Nadalje je bila Delavska univerza v Bohinjski Bistrici pobudnik že obstoječe ekonomske srednje šole za odrasle, v kratkem se prično tečaji za tuje jezike, potem v februarju Šola za starše, gospodinjski tečaj, seminar zadružnega sveta itd.

Da ne bomo pozabili na športno življenje, naj omenim, da so v tem času smučišča, ki so zelo obširna in pripravna, posebno ob nedeljah polna smučarjev. V letošnji zimski sezoni je bilo v Bohinju že dvakrat nadvse živahno, saj so bili ljudje lahko priča tekmovanju v smučarskih tekih z mednarodno udeležbo in pa mednarodnim sankaškim tekmam.

Tako se izobražujejo in zabavajo Bohinjci. In ko sem se poslovila od njih in od Bohinja, od te svojevrstne zimske idile, mi je bilo zares žal.

M. Fajon

TELESNA KULTURA

Švicarsko-francoska skakalna turneja

Prvi dan drugo mesto za Pečarja

Najboljši jugoslovanski skakalec Marjan Pečar iz Mojstrane, talentirani mladinec Zajc z Jesenic ter Ljubljančana — republiški prvak Miro Oman in Peter Eržen, so pretekli teden odpotovali na švicarsko francosko skakalno turnejo. V nedeljo so se najboljši evropski smučarski skakalci prvič pomerili na 60-metrski skakalnici v Unterwasserju (Švica). Presenetljiv uspeh in lepo priznanje za Jugoslavijo je tu dosegel Marjan Pečar, ki se je z lepima konkurenčnima skokoma uvrstil na drugo mesto. Pred njim je le poznani Finec Eino Kirionen. Pečarjev uspeh je tem pomembnejši, ker je v nedeljo nastopilo nad 40 najboljših skakalcev iz Finske, Švedske, Norveške, obeh Nemčij, Francije, Poljske, Italije, Švice in Jugoslavije. Med drugim je Marjan preskočil tudi drugoplasiranega z lanskih olimpijskih iger v Squaw Valleyju — Finca Halonena, odlična Italijana Zandanela in De Zordo ter Vzhodnonemca Glassa. Pečar je po prvi seriji skokov vodil pred kasnejšim zmagovalcem Kirionenom, v drugem skoku pa ga je Finec prehitel. Po prvi preizkušnji je Pečar 1,2 točke za zmagovalcem pa skoro tri točke pred tretjeplasiranim.

Rezultati iz Unterwasserja — 1. Kirionen (Finska) 226,4 (56 in 58 metrov), 2. Pečar (Jugoslavija) 225,2 (58 in 58), 3. Zandanel (Italija) 222,4 (58,5 in 58,5), 4. Inonen (Finska) 222,4 (57 in 57,5), 5. Berg (Norveška) 221,2 (56 in 57,5), 6. Halonen (Finska) 217,1 (56,5 in 56,5), slede Karlsson (Švedska), Aimoni (Italija); Jugoslovan Oman je 15., Zajc 21., medtem ko je Eržen padel.

Sredin hokejski komentar

Jeseničani - prvi za leto 1961

Vsako hokejsko moštvo v zvezni hokejski ligi mora odigrati deset tekem. Jeseničani so sinoči igrali peto, drugi pa so tudi tako daleč, da smo sedaj pravzaprav sredi prvenstva. Kot že pred začetkom, za prvo mesto nismo bili v skrbeh — že petič ga bodo osvojili jeseniški hokejisti, ki do sedaj še niso izgubili točke in je verjetno tudi ne bodo. Največ tekem so odigrali Ljubljančani. Le štirikrat se bodo še pomerili z nasprotniki — doma z beograjskima rivaloma Crveno zvezdo in Beogradom ter dvakrat z državnimi prvaki.

Pretekli teden so Ljubljančani v povratni tekmi premagali Zagreb z 12:2 (5:1, 6:1, 1:0), beograjski derby med Partizanom in Crveno zvezdo pa se je končal neodločeno 3:3 (2:1, 1:0, 0:2). Zanimivo je, da sta oba kluba vložila pritožbi na Hokejsko zvezo Jugoslavije, v katerih navajata vsak svoja mnenja glede nepravilnosti pri tekmi! V soboto je »domačin« Partizan iz Beograda v Celju premagal zadnjega z lestvice Zagreb. Rezultat vicešampiona (ta naslov osvaja Partizan) ni prepričljiv, saj se je tekma končala s 6:1 (4:0, 2:0, 0:1), kar je za Zagrebčane letos najnižji poraz. Partizan je prvo povratno tekmo odigral na tivolijskem drsališču. Zmagal je precej tesno — s 3:1 (1:1, 2:0, 0:0), toda zadosti, da je potisnil Ljubljano na 3. mesto. Drugi beograjski derby je bil na sporedu v nedeljo zvečer. Crvena zvezda, ki iz dneva v dan igra bolje, je zabeležila svojo prvo zmago (za dvema remijema) in presenetljivo premagala Beograd s 3:1 (1:1, 1:0, 1:0) ter se tako prelevila v kandidata za tretje, morda celo drugo mesto.

Dosedanja lestvica (brez včerajšnjega izida z Jesenic):

Jesenice	4	4	0	0	53:9	8
Partizan	5	3	1	1	20:14	7
Ljubljana	6	2	1	3	32:17	5
Crv. zvezda	4	1	2	1	10:15	4
Beograd	3	1	0	2	8:11	2
Zagreb	4	0	0	4	5:62	0

Tudi republiška hokejska liga se je že pričela. V njej tekmujejo Maribor, Celje, vevški Papirničar in drugo moštvo Jesenic. Že v prvi tekmi so Jeseničani premagali republiške hokejske prvake iz Celja s 16:5, Papirničarji pa so odpravili Maribor s 4:2.

J. Ž.

TRENING MLADIH SKAKALCEV IN TEKAČEV

Pri TVD Partizan na Javorniku že nekaj let uspešno deluje smučarska sekcija. Živahna dejavnost te sekcije je posebno vidna v letošnji sezoni, ko uresničujejo obširen program tekmovanj in prireditev. Mlade skakalce trenira večletni državni reprezentant Jože Zidar, tekače pa Jože Knific.

S pripravami so pričeli že sredi lanskega poletja. Na Kresu so uredili dve manjši skakalnici, na Pristavi v Javorniškem rovtu pa traso za slalom in veleslalom. Prvi rezultati so že znani. Še posebej je treba pohvaliti mlade skakalce, ki pridno vadijo in dosegajo lepe uspehe. Tako je Stanko Smolej s Koroške Bele že uvrščen med najboljše skakalce v mladinski državni reprezentanci. S svojimi skoki pa je navdušil tudi številne gledalce, ki so se pred kratkim udeležili velike prireditve na Kresu ter v Kropi ob priliki tekmovanja »Po stezah partizanske Jelovice«. Razen Smoleja so tu še drugi mladinci in pionirji, ki se bodo morda že v kratkem času uvrstili med najboljše.

Prodamo centrifugalno vodno črpalko z vgrajenim elektromotorjem 6 KW, kapatitete 300 l/min., 2800 o/min., suhi avtomat zvezda trikot »AEG« in tlačni kotel 2000 l. Vse v brezhibnem stanju in po ugodni ceni.

»PILARNA« Reteče — Škofja Loka

Zaposlitev takoj dobi
DOBRA STROJEPISKA
za delovno mesto korespondenta v nabavi

Pogoji: Administrativna šola ali dobro znanje strojepisja, ter po možnosti enega tujega jezika.
Interesenti naj se zglasijo v kadrovskem oddelku do vključno 28. januarja 1961.

Tekstilna tovarna »INTEKS«, Kranj

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZIJA LOGARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v tem času pomagali in nam izrazili sožalje.

Prav prisrčna zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kakor tudi podjetjema »Oprema« in »Merkur« iz Kranja, učiteljskemu zboru in učencem VI. razreda iz Božičev pri Kopru za poklonjene vence, ter dr. J. Bohincu in dr. M. Sajevcu za lajšanje trpljenja in vsem ostalim, ki so pokojnika spremili na zadnji poti in počastili njegov spomin.

Olševek, Božiči, Kranj, Ljubljana.
Dne 22. januarja 1961.

Žalujoči Logarjevi

PRAVNI NASVETI

O. V. Škofja Loka

Vprašanje — Ker ste uspeli v pravnem sporu, vas zanima ali ste upravičeni do povračila taks.

Odgovor — V skladu z Zakonom o sodnih taksah (Uradni list FLRJ — št. 16/50) ste upravičeni do povračila taks, ker ste uspeli s tožbo, vendar morate vložiti zahtevek v 90 dneh od vročitve sodbe.

Ž. M. Radovljica

Vprašanje — Pred kratkim ste končali srednjo tehnično šolo, zanima vas ali ste upravičeni do otroškega dodatka z dnem, ko nastopite službo.

Odgovor — V skladu s 27. členom Uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 36/55) ste upravičeni do otroškega dodatka z dnem, ko nastopite službo.

G. O. Kranj

Vprašanje — Zanima vas ali je za posvojitev potrebna tudi privolitev očeta, za katerega se že dalj časa ne ve, kje prebiva.

Odgovor — V skladu z Zakonom o posvojitvi (Uradni list FLRJ, št. 30/47, 24/52) je za posvojitev nujno potrebna privolitev staršev, privolitev roditelja pa ni potrebna, če njegovo bivališče že leto dni ni znano.

M. R. Jesenice

Vprašanje — Zanima vas ali ste dolžni plačevati dolg, katerega je napravil mož v času trajanja zakona.

Odgovor — V skladu z 11. členom Zakona o zakonski zvezi (Ur. list FLRJ, št. 29/46) za obveznosti, ki jih prevzame zakonec za tekoče potrebe skupnosti, jamči upnikom tudi drugi zakonec.

B. Ž. Bohinj

Vprašanje — Ker se ne morete dediči sporazumeti glede delitve dediščine, vas zanima ali lahko zahtevate uradno cenitev.

Odgovor — V skladu s 197. členom Zakona o dedovanju (Uradni list FLRJ, št. 20/55) na zahtevo dedičev, sodišče odredi popis in cenitev zapustnikovega premoženja.

O. P. Kranj

Vprašanje — Ker vam je umrl sin hranilec, vas zanima ali ste upravičeni po njem do družinske pokojnine.

Odgovor — V skladu s 124. členom Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 51/57) ste upravičeni do družinske pokojnine, če vas je sin preživljal in če kot mati imate nad 45 let starosti ali če ste popolnoma in trajno nezmožni za delo.